



Bryssel 7.9.2016
SWD(2016) 287 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

**Euroopan tilasto-ohjelmasta 2013–2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston
asetuksen (EU) N:o 99/2013 muuttamisesta jatkamalla Euroopan tilasto-ohjelmaa
vuosina 2018–2020**

{ COM(2016) 557 final }

{ SWD(2016) 288 final }

Tiivistelmä

Vaikutusten arviointi ehdotuksesta asetukseksi Euroopan tilasto-ohjelmasta 2013–2017 annetun asetuksen (EU) N:o 99/2013 muuttamisesta jatkamalla Euroopan tilasto-ohjelmaa vuosina 2018–2020

A. Toimien tarve

Miksi toimia tarvitaan? Millaisia ongelmia on ratkaistava?

Virallisista Euroopan tilastoista on suurta kysyntää muihin tietolähteisiin verrattuina, koska ne tuotetaan ja levitetään erityisten periaatteiden mukaisesti. Tästä syystä ne tuottavat käyttäjilleen lisäarvoa. Joitakin tilastoihin liittyviä puutteita on kuitenkin korjattava, jotta tilastot tukisivat EU:n politiikkoja. Tiettyjä tilastoja on ajantasaistettava pikaisesti, jotta niistä saadaan tarvittavat tiedot talouspolitiikan eurooppalaista ohjausjaksoa varten. Tilastointitarpeet, jotka ovat seurausta komission 10 poliittisesta painopisteestä ja yhteiskuntien lisääntyvästä monimutkaisuudesta, kyseenalaistavat nykyisten Euroopan tilastojen merkityksellisyyden.

Kansallisten tilastojärjestelmien yhteydessä on pyritty merkittävästi nykyaikaistamaan tilastojen tuotantomenetelmiä Euroopan tilasto-ohjelman 2013–2017 tuella. Tästä huolimatta tilastoinfrastruktuuri ei edelleenkään ole riittävän joustava, jotta se tarvittaessa kykenisi tarjoamaan uusia tilastoja ja jotta samalla voitaisiin rajoittaa asiaan liittyviä kustannuksia ja hallinnollisia rasitteita. Jollei tämänhetkistä investointitasoa koroteta, Euroopan tilastojärjestelmä ei kykene vastaamaan kasvavaan tilastokysyntään eikä tarpeeseen asettaa tilastot nopeammin saataville.

Ehdotuksella on vaikutuksia etupäässä tilastojen käyttäjiin (esimerkiksi päättäjät, tiedotusvälineiden edustajat ja tutkijat), tilastojen tuottajiin (kansalliset tilastolaitokset) sekä muihin kansallisiin viranomaisiin ja tutkimuksiin vastaaviin (kotitaloudet ja yritykset).

Mitä aloitteella pyritään saavuttamaan?

Aloitteen tarkoituksena on vahvistaa lainsäädäntöpuutteet Euroopan tilasto-ohjelmalle koko monivuotisen rahoituskehysten ajaksi ja antaa Euroopan tilastojärjestelmälle taloudellista tukea, jota se tarvitsee voidakseen

- tarjota korkealaatuisia tilastotietoja ja korjata tilastolliset puutteet, jotka kaipaavat korjaamista kaikkein pikimmin, keskittyen muutamiin painopistealoihin komission 10 poliittisen painopisteen mukaisesti;
- kehittää tarvittavia pysyviä valmiuksia, jotta voidaan vastata uusiin tarpeisiin aiempaa nopeammin ja mukauttaa tilastoinfrastruktuuria uusiin tietolähteisiin liittyvän potentiaalın hyödyntämiseksi; sekä
- lujittaa yhteistyötä Euroopan tilastojärjestelmän sisällä ja kumppaneiden kanssa, jotta voidaan parantaa tilastojärjestelmän tuottavuutta edelleen ja taata sen maailmanlaajuinen johtava asema virallisten tilastojen alalla.

Mikä on EU:n tason toiminnasta saatava lisäarvo?

EU:n politiikkojen suunnittelu, täytäntöönpano ja seuranta edellyttää puolueettomia, luotettavia ja tarkoituksenmukaisia tilastotietoja. Näitä tilastotietoja voidaan tarjota ainoastaan Euroopan tilasto-ohjelman välityksellä. EU:n toiminta-aloille merkityksellinen tilastollinen johdonmukaisuus ja vertailukelpoisuus voidaan taata ainoastaan soveltamalla Euroopan tilastojen kehittämiseen, tuottamiseen ja levittämiseen Euroopan tilasto-ohjelman mukaista koordinoitua lähestymistapaa. Ehdotettu EU:n tason toiminta myös tehostaisi osaltaan resurssien käyttöä (mittakaavaetujen ansiosta) ja tukisi kansallisia viranomaisia esimerkiksi yhdenmukaistamis- ja menettelyvalmiuksien kehittämistyössä.

B. Ratkaisut

Mitä lainsäädännöllisiä ja muunlaisia toimintavaihtoehtoja on harkittu? Onko jokin vaihtoehto asetettu etusijalle? Jos on, miksi?

Euroopan tilastoista annetun asetuksen (EY) N:o 223/2009 mukaisesti Euroopan tilasto-ohjelman on kestoaltaan vastattava monivuotisen rahoituskehysten (tällä hetkellä vuodet 2014–2020) kesto. Nykyisen Euroopan tilasto-ohjelman voimassaolo päättyy vuonna 2017, joten sitä on tarpeen jatkaa. Vaikutusten arvioinnissa ei ole tarkasteltu sitä, missä määrin Euroopan tilasto-ohjelmaa olisi jatkettava, vaan sitä, miten sitä jatketaan parhaalla mahdollisella tavalla. Seuraavia vaihtoehtoja on harkittu:

- 1. Perusskenaario – jatketaan nykyistä tilasto-ohjelmaa (2013–2017) kolmella vuodella (2018–2020).**
- 2. Jatketaan tilasto-ohjelmaa mukautuksin:**
 - 2a: muutetaan tilasto-ohjelmaa ja leikataan vuotuisia määrärahoja;*
 - 2b: muutetaan tilasto-ohjelmaa, mukaan lukien parannetut tilastotuotokset 10 poliittisen painopisteen mukaisesti, ja tasapainotetaan sitä kattavalla -uudelleenpainotuksella (samojen*

vuotuisten määrärahojen rajoissa);

2c: muutetaan tilasto-ohjelmaa, mukaan lukien uudet tilastotuotokset, 10 poliittisen painopisteen mukaisesti, ja täydennetään sitä tilastoinfrastruktuuri-investoinneilla ja uusilla tietolähteillä (korotetaan määrärahoja);

1. Kaksi erillistä ohjelmaa.

Vaihtoehto 2c on suositeltavin vaihtoehto, koska se tarjoaa parhaan mahdollisuuden saavuttaa edellä mainitut tavoitteet, kun otetaan huomioon kaikki vaatimukset, velvoitteet ja rajoitteet.

Kuka kannattaa mitään vaihtoehtoa?

Tuottajat ovat Euroopan tilastojärjestelmää käsittelevässä komiteassa toistuvasti peräänkuuluttaneet investointien lisäämistä. Eurooppalainen tilastoja käsittelevä neuvoo-antava komitea, joka edustaa tilastojen käyttäjiä, tutkimuksiin vastaavia, kansalaisyhteiskuntaa, työmarkkinaosapuolia ja tiedeyhteisöä, on korostanut riittävän rahoituksen tarvetta, sillä valmiuksien kehittäminen uusien tilastojen ja indikaattorien tuottamiseksi edellyttää lisäinvestointeja. Euroopan tilastohallinnon neuvoo-antava lautakunta on myös ilmaissut huolensa investointien riittämättömyydestä. Sen mielestä riittämätön investoiminen heikentää Euroopan tilastojärjestelmän mahdollisuuksia hyödyntää datavallankumousta. Näin ollen sekä käyttäjä- että tuottajapuolen asianomaiset osapuolet kannattavat uusia toimenpiteitä virallisten tilastojen parantamiseksi vaihtoehdon 2c mukaisesti.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon edut (jos sellainen on; muussa tapauksessa ilmoitetaan pääasialliset edut)?

Vaihtoehto 2c olisi paras tietojen tuottamisen nopeuden suhteen. Tietojen nopea tuottaminen on olennaisen tärkeää käyttäjien perustarpeiden täyttämisen kannalta. Vaihtoehto 2c kattaa uusia toimenpiteitä, joilla poistetaan jäljellä olevat tietoaukot ja parannetaan ajantasaisuutta energiatilastojen kaltaisilla avainaloilla. Lisäksi käyttäjät hyötyisivät massadatan paremmasta hyödyntämisestä.

- Tilastojen vertailukelpoisuuden odotetaan paranevan Euroopan tasolla aloilla, jotka sisältyvät Euroopan tilasto-ohjelmaan ensimmäistä kertaa.
- Euroopan tilastojärjestelmää on mahdollista nykyaikaistaa edelleen ja uusia tietolähteitä (esimerkiksi massadata) voidaan hyödyntää aiempaa paremmin.
- Vastaustaakan odotetaan pienenevän hallinnollisten tietojen ja uusien tietolähteiden tehokkaamman käytön myötä.
- Koska tilastolainsäädäntö vaikuttaa etupäässä tietojen käyttäjiin, tietojen tuottajiin ja tutkimuksiin vastaaviin, sen suorat taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset jäävät hyvin pieniksi.

Mitä kustannuksia parhaaksi arvioidusta vaihtoehdosta aiheutuu (jos sellainen on)?

Euroopan tilasto-ohjelman tämänhetkiset määrärahat (noin 60 miljoonaa euroa vuodessa) ovat pienet verrattuna EU:n kokonaistalousarvioon. Ehdotettu määrärahojen korotus ei ylittäisi nykyisiä yleisiä talousarviorajoitteita. Tilastojen tuottamisen kustannuksia on tarkasteltava myös niiden kustannusten valossa, jotka aiheutuisivat tilanteessa, jossa käytettävissä olisi ainoastaan heikkolaatuisia tilastoja tai jossa tilastoja ei olisi käytettävissä lainkaan. Vaihtoehdosta 2c aiheutuvat tärkeimmät suorat kustannukset liittyvät pääasiassa siihen, että EU yhteisrahoittaa avustuksia, joita myönnetään kansallisten tilastolaitosten toimintaan tilastoalalla. Näitä kustannuksia olisi kuitenkin pidettävä sijoituksina. Niiden odotetaan maksavan itsensä takaisin niiden säästöjen myötä, jotka ovat seurausta hallinnollisen rasitteen vähenemisestä sekä tietojen tuotantomenetelmien tehokkaammasta ja tarkoituksenmukaisemmasta käytöstä.

Mitkä ovat vaikutukset yrityksiin, erityisesti pk-yrityksiin ja mikroyrityksiin?

Ehdotetussa ohjelmassa vahvistetuilla toimenpiteillä (esimerkiksi tilastojen tuotannon uudelleensuunnittelu sekä hallinnollisten tietojen ja massadatan käytön parantaminen) voidaan yksinkertaistaa menettelyjä ja vähentää hallinnollista rasitetta. Tämä hyödyttää sekä yrityksiä että yksittäisiä henkilöitä.

Kohdistuuko kansallisiin talousarvioihin ja viranomaisiin merkittäviä vaikutuksia?

Aloitteella on vaikutuksia kansallisiin tilastolaitoksiin ja muihin kansallisiin viranomaisiin. Euroopan tilasto-ohjelma mahdollistaa investoimisen hankkeisiin, jotka on käynnistetty Euroopan tilastojen uusien haasteiden johdosta (esimerkiksi ESS:n Vision 2020 -strategian täytäntöönpano, Euroopan tilastoinfrastruktuurin lujittaminen sekä massadatan ja yhteisen infrastruktuurin parempi hyödyntäminen). Koska EU:n rahoitusta myönnetään -yhteisrahoituksen perusteella, Euroopan tilasto-ohjelman määrärahojen korottaminen EU:n tasolla tarkoittaa myös sitä, että kansallisille tilastolaitoksille aiheutuu suurempia talousarviokustannuksia. Lisäksi kehittämishankkeissa tarvitaan usein huippuasiantuntemusta.

Onko aloitteella muita merkittäviä vaikutuksia?

Aloitteella tuetaan yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kanssa ja valmiuksien kehittämistä EU:n ulkopuolisissa maissa. Tavoitteena on varmistaa, että saatavilla on laadukkaita tietoja. Tällä tavoin EU voi seurata laajentumispolitiikan ja Euroopan naapuruuspolitiikan tuloksia sekä sitä, missä määrin (mahdolliset) ehdokasmaat noudattavat EU:n standardeja tilastoalalla.

D. Jatkotoimet**Milloin toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen?**

Ohjelman loppuarviointi on määrä tehdä vuonna 2021.